

Skripko, Z. A. (2008). Preparation in natural sciences of students socio-humanitarian orientation in system initial vocational training. Avtoref. of doctor's thesis. Tomsk, 40. Retrieved from <http://vak.ed.gov.ru/common/img/uploaded/files/vak/announcements/pedagogicheskie/5-05-2008/SkripkoZA.doc>. (in Russian).

Starostina, S. E. (2011). Natural-scientific education of students in the humanities areas of training in the integration of scientific knowledge. Doctor's thesis. Chita, 472. (in Russian).

Subetto, A. I. (1995). Problem of fundamentalization and sources of content of higher education: facets of public policy. Kostroma: Izd-vo KGPU, 331. (in Russian).

Г. А. Белецкая

НАПРАВЛЕНИЯ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ЕСТЕСТВЕННОНАУЧНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ЭКОЛОГОВ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

Рассматриваются основные направления усовершенствования естественнонаучной подготовки будущих экологов в высших учебных заведениях. Обосновывается, что повышение эффективности естественнонаучной подготовки студентов-экологов должно осуществляться в результативном, мотивационном, содержательном и технологическом аспектах, соответственно современным тенденциям развития профессионального образования.

Ключевые слова: естественнонаучная подготовка; профессиональное экологическое образование.

G. Biletska

DIRECTIONS OF IMPROVING THE NATURAL-SCIENTIFIC PREPARATION OF FUTURE ECOLOGISTS IN HIGHER EDUCATION ESTABLISHMENTS

The article deals with the main ways of improving the natural-scientific preparation of future ecologists in Higher Education Establishments. The search and reasoning of ways of improving the natural-scientific preparation of the students-ecologists is a relevant task of pedagogical science, since it will improve the quality of professional ecological education on the whole. It has been determined that the improvement in the natural-scientific preparation of future ecologists should be conducted with regard to current trends in the development of professional education, such as orientation to preparation of professionals of tomorrow, change of the ideology of education from passing the «existing knowledge» to formation of the universal knowledge and means of activity, fundamentalization and providing the integrity of professional education, creating the system of continuous education and open educational environment which provide lifelong learning. It should be aimed at solving the problems related to the organization of the process of preparation of students-ecologists in Higher Education Establishments. It has been substantiated that improvement in the quality of the natural-scientific preparation of students-ecologists should be conducted in resultative, motivational, informative and technological aspects, in accordance with the current trends in the development of professional education.

Key words: natural-scientific training; professional ecological education.

Рецензенти

Бідюк Н. М. – д. пед. н., проф.,
Коломієць А. М. – д. пед. н., проф.

Стаття надійшла до редакції 17.03.2014

УДК17.035.3:172.15.:304.2(477)

Т. Ф. Мельничук

ВИХОВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ІМУНІТЕТУ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Розглядаються питання патріотичного виховання молоді на засадах національної ідеї, збереження національних і культурних цінностей та традицій українського народу. Представлено засоби формування і розвитку почуття патріотизму у студентів. Запропоновано визначення поняття «національний імунітет» як стійкої громадянської позиції, впевненості у принципах національної ідеї, усвідомлення відповідальності за долю нації, держави і народу.

Ключові слова: виховання; національна українська ідея; національний імунітет; патерналізм; патріотизм; система культурних цінностей.

Постановка проблеми. Одним з аспектів розвитку української державності та суспільства є патріотичне виховання молодого покоління за концепцією, в основу якої покладена загальнонаціональна українська ідея, що базується на системі національних цінностей, переконань, ідеології. Загальноукраїнська національна ідея повинна відтворювати думку нації в розбудові процвітаючої держави, можливості захистити її інтереси від посягань із-зовні, відстоюючи і згуртовуючи народ в єдину націю з глибокою культурою і традиціями. «...загальноукраїнську ідею варто розглядати не як панівну ідеологію, а як орієнтир нації, який би допоміг згуртуванню Українського народу в єдину націю, спроможну відстоювати свої інтереси. Говорячи про Стратегію національної безпеки, ми виходимо з того, що загальноукраїнська ідея – це думка нації, яка вказує на необхідність та шляхи будівництва вільного і процвітаючого суспільства в його європейському розумінні, сильної держави, здатної відстоювати інтереси нації» (Крутов В. В., 2009, с. 494).

Ще в свій час Михайло Драгоманов розглядав шляхи розвитку української національності, проблему визначення та ознак нації, національного руху. «...Коли ж ми станемо при думці, що головне діло – поступ людини й громади, поступ політичний, соціальний і культурний, а національність є тільки ґрунт, форма та спосіб, тоді ми певні що послужимо добробуту й просвіті нашого народу, а в купі з ним й його національності: охороні і зростові того, що в ній є доброго» (Драгоманов М. П., 1994, с. 558).

Розбудова держави, її успіхи завжди викликають гордість за свій народ, готовність захистити його цінності, зберегти історичні надбання предків, примножити національні здобутки. Тому останнім часом, з огляду на політичні події в країні і світі, особливої гостроти набула проблема виховання у молоді патріотизму, почуття гордості за свою країну, готовності до праці і боротьби за збереження культурної спадщини українського народу і здобутків українських подвижників і патріотів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Любов до Батьківщини, рідної землі, культури народу, звичаїв, традицій виховуються змалечку і мають розвиватися безперервно. За словами О. Забужко, формування духовної спільності українців здійснюється на основі державної мови, освіти, «культури як духовного аналогу нації» (Забужко О., 1991, с. 14). Цілеспрямована і кропітка робота з патріотичного виховання громадян, а особливо молодого покоління, потребує системного підходу із залученням багатьох механізмів як державного рівня, в тому числі і грошових ресурсів у бюджеті країни, так і цілеспрямованих зусиль педагогів. М. Жулинський наголошував на тому, що «без системних інвестицій в людину, в її творчий, науковий, інтелектуальний та інноваційний

потенціал годі сподіватись на серйозні зрушення в соціально-політичній трансформації українського суспільства... Саме на основі культури як системи цінностей, опертих на традицію, і можна сформулювати духовну єдність України, саме на основі національних культурних цінностей і можлива консолідація українського народу як політичної європейської нації» (Жулинський М. Г., 2010, с. 98).

Акцентуючи на безперервності культурно-історичного розвитку через зв'язок поколінь та важливості врахування цього аспекту у ідеологічній роботі з молоддю, М. Амосов зазначав: «Ідеологія – це викладена словесна модель, яка пропонує оцінки та ідеї для громадянина та держави, яка (ідеологія) отримала розповсюдження в суспільстві. Вона покликана розставити людей, визначити їхні взаємовідносини, переконати, що усе робиться правильно – для них, для майбутніх поколінь, а зараз ще й для природи. Усе може стати предметом науки, оскільки оптимум ідеології не визначений та залежить від багатьох факторів. Склад ідеології: мораль, пріоритети, цінності, розподіл власності та влади. А також пояснення причин для усього цього – від Бога або від науки» (Жулинський М. Г., 2010, с. 89).

Мета статті – розглянути принципи і засоби патріотичного виховання молоді у вищих навчальних закладах.

Виховання патріотизму та національного імунітету в українській культурі. Цивілізована країна не буде економити на вихованні патріотично налаштованої інтелектуальної еліти і впровадженні її наукових розробок, адже це підвищує престиж держави. Тому перспективу гармонізації людини і природи, людської діяльності та удосконалення і покращення життя власного народу має, на нашу думку, стати складовою ідеологічної системи суспільства. Успіхи в різних сферах діяльності, наукові досягнення викликають почуття гордості за свою державу, сприяючи вихованню громадянина-патріота.

Розглядаючи питання патріотичного виховання, звернемось до ключового поняття «патріотизм». Патріотизм – це любов та відданість Батьківщині, прагнення своїми діями служити її інтересам. Патріотизм передбачає гордість за матеріальні і духовні досягнення свого народу, своєї Батьківщини, бажання збереження її характерних особливостей, її культурного надбання та захищати інтереси своєї громади, народу в цілому (Вікіпедія). Тому у своєму дослідженні виходимо з того, що формування цілісної системи ціннісних орієнтацій суспільства враховує інтереси всіх націй і народів країни в економічному, інтелектуальному, духовному сферах життя. Отже, державна національна ідея, яка полягає в національно-культурній єдності, духовній суверенності, історичних традиціях українського народу, повинна бути закладена в основу концепції розвитку країни і стати ключовою у формуванні державницького світогляду,

стратегією розбудови демократичної, процвітаючої країни. Сьогодні, як ніколи, треба підтримати дух і надію нації в цілому й молодого покоління зокрема на відродження України як держави з глибокою історією, як незалежної суверенної країни з її високим інтелектуальним потенціалом та працьовитістю населення, з почуттям великої шани до землі-годувальниці ще з часів Трипільської цивілізації. Адже, за словами Ліни Костенко, одним із своїх найбільших досягнень Україна вважає спокій і злагоду, що панує в нашому суспільстві.

Підтвердження нашої думки знаходимо у багатьох науковців. Зокрема, М. Амосов вважав, що «без почуття патріотизму, без любові до своєї батьківщини, без утвердження в суспільстві свідомості ідеї як політичної спільноти, об'єднаної історичною долею, державною мовою, інститутом громадянства, без визнання достоїнності людини, гідності й цінності людської особистості як ключового елемента права, без продукування і культивування системи ціннісних орієнтацій загально цивілізованого характеру не лише в сфері культури, освіти, науки, але й економіки й політики годі сподіватись на динамічну трансформацію українського суспільства в суспільство ліберальної демократії. А іншого шляху у нас немає» (Амосов Н. М., 1997, с. 99).

Український народ може по праву пишатись своїми надбаннями в культурі, науці, історії. Тому наразі всі органи державної влади, громадські організації, навчальні заклади, сім'ї повинні об'єднати свої зусилля в формуванні молодого покоління, здатного захистити інтереси своєї держави, народу, конституції, родини.

Спираючись на розуміння нації (від лат. *patrio* – народ, плем'я) як історичної спільноти людей, що складається в процесі формування певних характерних її ознак (культурологічних, психологічних, етнологічних, історичних, економічних та політологічних (<http://histua.com/slovnik/n/naciya>), орієнтуємось на сприяння усвідомленню цього студентами, на виховання у них почуття причетності до нації і народу. Адже, на думку Гегеля, «народ, що не організувався в Державу – просто народ, позбавлений власне історії».

У нинішній складній ситуації звертаємось до Основного закону України. Стаття 17 Конституції України наголошує: «Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу» (Конституція України, 2006). Почуття високої національної свідомості, людської гідності, гуманізму, гордості за свою державу за будь-яких обставин, відстоювання принципів, на яких побудована громадянська позиція кожного з нас, формує і розвиває особистість в дусі патріотизму в вільній Соборній Україні.

Спираючись на вище викладені положення, пропонуємо ввести до наукового обігу поняття «національний імунітет» (заявка на Авторське свідоцтво за № 66040 від 21.05.14), який ми тлумачимо як стійку громадянську позицію, впевненість у принципах національної ідеї, усвідомлення відповідальності за долю нації, держави і народу. В медицині та біології «імунітет» означає, крім несприйнятливості організму до збудників заразних хвороб та отруень, ще й стійкість організму, тому національний імунітет можна трактувати як цілу низку принципів, здатних витримати навалу нав'язування і посягання чужої ідеології на свідомість людей.

Формування у студентів національного імунітету, на нашу думку, є надзвичайно актуальним, зважаючи на територіальну анексію, якої зазнала частина території України. Переконані, що територіальна анексія ще не означає краху і повалення країни, головне – не зруйнувати *ідеологію*, не зламати духу нації. В військовій тактиці є правило: якщо збережено прапор армії, дивізії або полку, ця структура вважається існуючою і підлягає відновленню.

Існують три типи колективного виживання: ідеологічне, фізичне і ефективне. Ідеологічне – це існування групи у свідомості членів чи їх потомків, навіть після того, коли група перестає існувати (приклад земля Ізраїль). Фізичне виживання – це реальне існування групи. Ефективне виживання – це здатність групи організовано діяти або боротися, що в певній мірі залежить від ідеологічної і фізичної сили, але вирішальним у цьому сенсі є організаційна структура (Берн Э., 2008).

У зв'язку з цим потребує розгляду поняття «патерналізм». Патерналізм (лат.) – батьківський, батьківська опіка, яка виконує функції:

1. Благочинна діяльність, спрямована на задоволення інтересів трудящих.
2. Піклування держави про своїх громадян, однієї держави про іншу.
3. Переконавання в тому, що держава, уряд зобов'язані забезпечувати потреби громадян за рахунок держави, брати на себе всі турботи про них (Вікіпедія).

Виховуючи у студентів патріотизм і формуючи національний імунітет, варто роз'яснювати їм згубний вплив великодержавного патерналізму. Зокрема, Л. Костенко на зустрічі з студентами Національного університету Києво-Могилянської Академії 1 вересня 1999р. дуже вдало показала патерналізм Росії у ставленні до України: «Скажімо, та ж Росія. Вона раз і назавжди визначилася для себе в ореолі своєї величч. У своєму імперському дзеркалі Росія показувала Україну як Малоросію. Вона й досі показує там різні пики. Україна була у складі іншої держави, і як складова, попри всю її національну самобутність, самостійно для світу не існувала». «...міфологема типу «старший брат» чи «коліска братніх народів», з якої вивалилося троє

близнюків, з-поміж них один чомусь дуже старший, і якраз той, що з'явився на світ не перший» (Костенко Л., 1999, с. 4).

У Національному університеті біоресурсів і природокористування України планка патріотичного виховання піднята досить високо. Розглянемо тільки деякі із засобів патріотичного виховання, які вже укорінилися у педагогічному процесі університету. Традиційний «День посвяти в студенти» 1 вересня стає візитною карткою закладу, задаючи вірний напрям патріотичного ставлення до держави і гордості за свій університет. Почесні гості, а серед них урядовці, господарники, випускники університету, які працюють в різних галузях економіки, культури, освіти, бізнесу, державного управління, дипломатії дають путівку в життя, поради, побажання, передаючи естафету і запалюючи символічний факел на шляху до «Країни знань». Першокурсники стають свідками естафети поколінь і вшанування пам'яті справжніх патріотів нашої країни, які віддали своє життя за її майбутнє. На території університету є особливе місце, де встановлено пам'ятник викладачам і студентам, загиблим під час Великої вітчизняної війни з фашистами. На це святе місце студенти і курсанти університету урочистою ходою під траурну музику покладають гірлянди і корзини квітів. «Шануй пам'ять померлих, у кого в душі немає минулого, в того не може бути майбутнього» (В. А. Сухомлинський). Таке вшанування своїх героїв, пам'ять про них стають першим уроком патріотичного виховання студентів. Крім того, ветерани війни і праці не тільки на свята, а й завжди є бажаними гостями в стінах університету.

Урочисто відзначаються в університеті державні свята: День визволення Києва від німецьких загарбників, День захисника Вітчизни, День Перемоги 9 травня, День Соборності України, День матері, День народження Т. Г. Шевченка. Студенти готують літературні композиції й концерти студентів, отримуючи при цьому необхідну підтримку викладачів кафедри культурології й студентської організації університету. Виконання студентами та викладачами гімну України та гімну університету, написаного професором кафедри культурології, поетом, народним артистом України В. Крищенком та композитором В. Домшинським, є апофеозом урочистостей, що перетворюється на домінуючий момент патріотичного виховання молоді.

У Національному університеті біоресурсів і природокористування, було ініційоване і проведене студентською організацією та центром культури і просвітницької діяльності університету святкування 95-річного ювілею Дня соборності і свободи України, узаконеного в 1999 р. на честь проголошення 22 січня 1919 р. Акту про воз'єднання українських земель – Української народної республіки (УНР) і Західно-Української народної

республіки (ЗУНР) в єдину державу. Урочистості свята співпали з трагічними подіями на Майдані в Києві, де була використана зброя для розгону мирних демонстрантів і були перші жертви, тому це був вечір-реквієм пам'яті загиблих. Одним з них був громадянин України вірменин Сергій Нігоян, який на барикадах напам'ять цитував «Кобзаря» Т. Шевченка: «Борітеся – поборете! Вам Бог помагає! За вас правда, за вас слава і воля святая!» В унісон звучали пісні і вірші про Україну – єдину родину, про її мову солов'їну у виконанні студентів на цьому пам'ятному заході. Як наказ нащадкам пролунали слова Василя Симоненка «Любіть Україну!», і цю естафету гідно підхопила і пронесла в своїй презентації голова і лідер студентської організації університету Ольга Кухар, наголошуючи на єдності і рівності всіх громадян багатонаціональної України, що підтвердилось в висловах студентів, які залишили свої побажання на великому плакаті «Майбутнє України нашими очима...». Молодь хоче бачити свою державу «квітучою, вільною, щасливою, єдиною, могутньою, конституційною, непорушною родиною, щасливою і здоровою у мирі і гармонії». Студенти відверто і щиро висловлювали бажання, якою хотіли би вони бачити свою державу: «Вільною, єдиною! Без війни! У мирі і злагоді! Слава Україні!», «Хай живе Україна – країна щастя і добра!», «Злагодженою і процвітаючою!», «Україна – світова держава, в якій культурна і освічена молодь», «Країною без насильства і кровопролиття! Впевненою в завтрашньому дні», «Годувальницею світу», «Люблю свою державу!».

Український народ сповідує такі цінності і пріоритети, як демократія, правова держава, суверенітет, національна єдність і гідність, справедливість, любов до Батьківщини. Українці – нація миролюбна, терпляча, яка живе під гаслом «Ми і чужого не хочемо, і свого не віддамо». Слова поета Вадима Крищенка як ніколи співзвучні з настроєм народу:

«Ми правду і свободу сієм – нехай ті зерна проростуть!»,
 «Злих кривд натерпілись доволі,
 та прагнем жити в добрі й красі.
 Ми українці – діти волі.
 Нехай затямлять це усі!»

Тридцятирічний проект «Голосіївська весна» в Національному університеті біоресурсів і природокористування України, метою якого є змагання в художній майстерності студентів всіх факультетів, з огляду на політичні події в країні отримав у цьому році інше забарвлення – патріотичний марафон, на якому творча молодь різними видами мистецтва висловлювала своє ставлення до сучасних подій в Україні. Об'єднані загальною темою патріотизму і любові до багатостраждальної Батьківщини,

глядачі-студенти та їх однолітки-виконавці в єдиному пориві провели цей захід з надією на покращення ситуації та відчуттям свого внеску в патріотичне виховання та ствердження себе як громадянина своєї держави. Так, яскравим свідченням цього стала відповідь на запитання викладача, що спонукає молоду людину приходити на репетиції, щоб заспівати, продекламувати вірш чи станцювати танець, студента III курсу факультету конструювання та дизайну машин і систем природокористування Максима Гненюка: «Треба любити і поважати університет, в якому вчишся, а також і його керівництво».

До структури університету належать п'ять навчальних закладів у Автономній республіці Крим, яка зараз тимчасово знаходиться під окупацією Росії. Багаторічні культурно-просвітницькі заходи, постійне спілкування студентів наших навчальних закладів призвело до того, що студенти татарської національності з великим захопленням співали пісні, читали вірші українською мовою, танцювали в українських національних костюмах. Це був поклик душі і поваги до України, яка стала для них рідною Батьківщиною. В складний час для всієї країни студенти університету єднаються і проводять флешмоби (англ. – спалахуючий натопв), що є заздалегідь спланованою масовою акцією з жовто-блакитними прапорами, виконанням Державного гімну на підтримку національної єдності, суверенітету і незалежності України. Беручись за руки, вони утворюють ланцюги єдності в підтримку державної політики країни. У скрутний час молодь створювала загони самооборони для охорони свого навчального закладу. Студенти

проводили і продовжують проводити суботники по благоустрою території. Патріотичне ставлення до свого навчального закладу, своїх викладачів, батьків, однолітків – це перший крок до розуміння великої відповідальності за свою Батьківщину, її суверенність і недоторканність кордонів. Студенти військової кафедри університету одночасно з цілеспрямованою роботою з патріотичного виховання отримують і професійну підготовку щодо захисту своєї держави, але й вони, й усі інші студенти виховуються зі сподіваннями на мирне, дипломатичне урегулювання всіх конфліктів.

Висновки і перспективи подальших розвідок.

Виховання представників молодого покоління як патріотів держави є однією з ключових задач викладачів вищих навчальних закладів, адже Україна є суверенною, незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою з Державними символами: Державним Прапором України, Державним Гербом України, Державним Гімном України. Державний суверенітет, конституційний лад, територіальна цілісність держави, законні інтереси і права людини, запобігання проявам сепаратизму і фашизму – ці поняття повинні бути закладені в ідеологічну програму патріотичного виховання молоді як основні принципи. Варто спрямувати зусилля на формування у студентів національного імунітету як стійкої громадянської позиції, впевненості у принципах національної ідеї, усвідомлення відповідальності за долю нації, держави і народу.

Перспективи подальших наукових пошуків можуть бути пов'язані з розробкою низки заходів патріотичного виховання студентської молоді.

Література

- Амосов Н. М.** Идеология для Украины / Н. М. Амосов // Зеркало недели. Украина. № 16, 18 апреля 1997.
- Берн Э.** Лидер и группа. О структуре и динамике организаций и групп / Э. Берн. – М.: Эксмо, 2008. – 288 с.
- Вікіпедія.** – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
- Драгоманов М. П.** Чудацькі думки про українську національну справу / М. П. Драгоманов // Вибране. – К., 1994.
- Жулинський М. Г.** Нація. Культура. Література: нац.-культ. міфи ідейно-естет. Пошуки укр. л-ри / Микола Жулинський. – К.: Наук. Думка, 2010. – 560 с.
- Забужко О.** Філософія національної ідеї: Україна і Європа / О. Забужко // Зустрічі. – № 2, 1991. – С. 100.
- Конституція України** (Офіційне видання). – Київ, 2006.
- Костенко Л.** Гуманітарна аура нації або дефект головного дзеркала. Лекція прочитана в Національному університеті Києво-Могилянської Академії 1 вересня 1999 р.
- Крутов В. В.** Від патріотичного виховання, боротьби з тероризмом...до недержавної системи національної безпеки / В. В. Крутов. – К.: Видавництво «Преса України», 2009. – 592 с.
- Нація.** – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://histua.com/slovník/n/naciya>
- Права человека:** Сборник международно-правовых документов. – Мн.: Белфас, 1999. – 318 с.

References

- Amosov, N. M. (1997).** Ideology for Ukraine. Zerkalo nedely. Ukraine. № 16 (in Russian).
- Bern, Э. (2008).** The leader and the group. Above structure and dynamics of organizations and groups. Moscow, Eksmo, 288 p. (in Russian).
- Constitution of Ukraine (2006).** Official publication, Kyiv (in Ukrainian).
- Drahomanov, M. P. (1994).** Funny thoughts of Ukrainian national cause. Selection. K. (in Ukrainian).
- Kostenko, L. (1991).** Humanitarian aura nation or defective main mirror. Lecture (in Ukrainian).

- Krutov, V. V.** (2009). From patriotic education, the fight against terrorism ... to non-governmental national security system. K.: Vyd. «Presa Ukrainy», 592 p. (in Ukrainian).
- Nation.** Retrieved from <http://histua.com/slovník/n/naciya> (in Ukrainian).
- The rights of man** (1999): Sbornyk mezhdunarodno-pravovyxh dokumentov. Mn.: Belfas, 318 p. (in Russian).
- Wikipedia.** Retrieved from <http://uk.wikipedia.org/wiki/> (in Ukrainian).
- Zabuzhko, O.** (1991). Philosophy national idea: Ukraine and Europe. Zustrichi, № 2, P. 100. (in Ukrainian).
- Zhulynskyi, M. H.** (2010). Nation. Culture. References: nat.-cult. myths ideological and aesthetic. Finding Ukrainian literature. K.: Nauk. Dumka, 560 p. (in Ukrainian).

Т. Ф. Мельничук

ВОСПИТАНИЕ ПАТРИОТИЗМА И НАЦИОНАЛЬНОГО ИММУНИТЕТА ДЛЯ СОХРАНЕНИЯ КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ УКРАИНСКОГО НАРОДА

Рассматриваются вопросы патриотического воспитания молодежи на принципах национальной идеи, сохранения национальных и культурных ценностей и традиций украинского народа. Представлены средства формирования и развития чувства патриотизма у студентов. Предложено определение понятия «национальный иммунитет» как устойчивой гражданской позиции, уверенности в принципах национальной идеи, осознание ответственности за судьбу нации, государства и народа.

Ключевые слова: воспитание; национальная украинская идея; национальный иммунитет; патернализм; патриотизм; система культурных ценностей.

T. Mel' nichuk

EDUCATION OF PATRIOTISM AND NATIONAL IMMUNITY FOR CONSERVATION OF THE CULTURAL HERITAGE OF UKRAINIAN PEOPLE

The article deals with the patriotic education of youth on the principles of the national idea, preservation of national and cultural values and traditions of the Ukrainian people. Means of formation and development of a sense of patriotism among the students is provided. The definition of «national immunity» as a stable civil position, confidence in the principles of the national idea, a sense of responsibility for the fate of the nation, state and nation is proposed.

Educating of the younger generation as the patriots of the state is one of the key objectives of academics. Ukraine is a sovereign, independent, democratic, social, law-based state with state symbols: the State Flag of Ukraine, the State Emblem of Ukraine, the State Hymn of Ukraine. State sovereignty, constitutional order, territorial integrity of the State, the legitimate interests and rights, prevention of separatism and fascism - these concepts should be incorporated in the ideological program of patriotic education as fundamental principles. It is necessary to focus on the formation of the students' national immunity as sustainable citizenship, confidence in the principles of the national idea, sense of responsibility for the fate of the nation, the state and people.

Key words: education; national immunity; paternalism; patriotism; the system of cultural values; Ukrainian national idea.

Рецензенти

Амеліна С. М. – д. пед. н., проф.,
Гаманюк В. А. – д. пед. н., проф.

Стаття надійшла до редакції 29.04.2014

УДК 378:61-057.87

О. Г. Кісельова

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ НОМЕНКЛАТУРИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Стаття присвячена проблемі навчання фармацевтичної номенклатури майбутніх медиків у вищих медичних навчальних закладах. У статті проаналізовано поняття фармацевтичної номенклатури, обґрунтовано необхідність її засвоєння студентами вищих медичних навчальних закладів, розробки методики її навчання в процесі вивчення курсу латинської медичної термінології у медичних університетах.

Ключові слова: майбутній лікар; медична термінологія; терміноелементи; терміносистема; фармацевтична номенклатура.